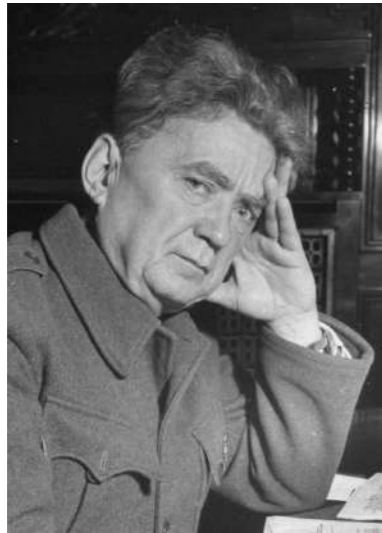

ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА
РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

Др. Иван Рибар
Председник Президијума
Народне скупштине ФНРЈ

Извор текста закона:
„Службени лист ФНРЈ”
бр. 33/57

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАТНИМ ВОЈНИМ ИНВАЛИДИМА

У закону о ратним војним инвалидима “Службени лист ФНРЈ”, бр. 14/50 врше се измене и допуне, тако да његов пречишћен текст гласи:

ЗАКОН о ратним војним инвалидима

ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Ратним војним инвалидом сматра се југословенски држављанин који је вршећи војну дужност, или друге дужности за војне циљеве, или за циљеве државне безбедности, у рату задобио рану, повреду, озледу или болест, те је због тога код њега наступило оштећење организма за најмање 20%.

Члан 2

Сматрају се ратним војним инвалидима и уживају инвалидска права по овом закону југословенски држављани:

- 1) који су од 17 априла 1941 годинела до престанка непријатељстава, у саставу Партизанских одреда, Народноослободилачке војске и Партизанских одреда Југославије, односно Југословенске армије, или ван њиховог састава, претрпели оштећење свог организма на начин изложен у члану 1 овог закона, вршећи дужности за војне циљеве, или за циљеве државне безбедности, или по наређењу војних органа или органа власти;
- 2) који су по завршетку ранијих ратова оглашени ратним инвалидима одлукама надлежних органа, односно који буду признати ратним војним инвалидима према одредбама овог закона;
- 3) који су у саставу југословенске војске за време рата са непријатељем од 6 до 17 априла 1941 године, или доцније као ратни заробљеници у логорима, претрпели оштећење свог организма.

Права по овом закону могу уживати и југословенски држављани који су претрпели оштећење свог организма у савезничким редовима у борби за уништење фашизма, или учествујући у устанцима за народно ослобођење.

Члан 3

Ради одређивања права по овом закону ратни војни инвалиди разврставају се према утврђеном проценту ратног инвалидитета у десет група, и то:

I група инвалиди са 100% ратног инвалидитета, којима је за редован живот потребна нега и помоћ другог лица.

II 100% ратног инвалидитета

III 90% ратног инвалидитета

- IV 80% ратног инвалидитета
- V 70% ратног инвалидитета
- VI 60% ратног инвалидитета
- VII 50% ратног инвалидитета
- VIII 40% ратног инвалидитета
- IX 30% ратног инвалидитета
- X 20% ратног инвалидитета

Под ратним инвалидитетом у смислу овог закона сматра се оштећење организма настало под околностима из чл. 1 и 2 овог закона.

Процент ратног инвалидитета утврђује се по прописима које доноси Савезно извршно веће.

Члан 4

Права по овом закону признају се и у случају кад се ради о болести која је и раније постојала али се погоршала у рату, или оболести за коју се не може поуздано закључити да је проузрокована ратним напорима, али се може закључити да су ратни напори на њу знатно утицали.

Као проценат ратног инвалидитета у случајевима из претходног става узима се одговарајући проценат од целокупног оштећења организма, с обзиром на природу болести и њен развитак, трајање и тежину ратних напора, као и на друге околности које су у поједином случају имале утицаја на болест.

Члан 5

Права предвиђена овим законом имају:

- 1) ратни војни инвалиди;
- 2) чланови породица лица погинулих, умрлих или несталих под околностима из чл. 1 и 2 овог закона;
- 3) чланови породица ратних војних инвалида од I до VII групе после њихове смрти.

Члан 6

Права по овом закону признају се и страном држављанину који је претрпео оштећење организма учествујући у редовима Партизанских одреда Југославије односно Југословенске армије, ако по истом основу не ужива инвалидска права од државе чији је држављанин или од друге земље.

Страни држављанин из става 1 овог члана који не борави на територији Југославије, може уживати само она инвалидска права за која је то овим законом изрично одређено.

Члан 7

Не могу имати права по овом закону:

- 1) војна лица која су пребегла непријатељу или су побегла из војске или са војне дужности;
- 2) лица која су се сама осакатила или повредила у циљу избегавања војне дужности;
- 3) лица осуђена због кривичног дела против народа и државе на казну строгог затвора у трајању од најмање 5 година;
- 4) лица осуђена судском пресудом због учествовања на страни окупатора или

његових помагача против Партизанских одреда, Народноослободилачке војске и Партизанских одреда Југославије, Југословенске армије или њених савезника.

Права по овом закону не могу имати ни чланови породица лица из претходног става, као ни чланови породица (члан 5. тач. 2 и 3) који су сами осуђени за дела из тач. 3 и 4 претходног става.

Члан 8

Породицу у смислу овог закона чине:

1) брачна жена, деца рођена у браку или ван брака и усвојена деца, као и пасторчад и храњеници које је погинуло, умрло или нестало лице односно умрли ратни војни инвалид издржавао најмање последњу годину дана пре своје смрти односно пре наступања ратног инвалидитета (у даљем тексту: ужа породица);

2) родитељ, као и очух и маћеха, усвојилац или хранилац који су се за погинуло, умрло или нестало лице односно за умрлог ратног војног инвалида старали најмање последњих пет година пре његове смрти, или које је то лице односно инвалид издржавао за последњих пет година;

3) дед/и баба по оцу и мајци.

Изузетно од тачке 1 претходног става, као члан породице сматраће се и ванбрачна жена погинулог, умрлог или несталог која је са њиме живела пре 9 маја 1946 године дуже времена, или и краће време ако је са њиме имала дете, а до закључења брака није дошло из оправданих разлога.

При утврђивању права чланова породице у смислу става 1 овог члана, сматраће се да је издржавање постојало и за време за које је погинули односно умрли или нестали услед ратних околности био спречен да стварно издржава пасторче или храњеника, односно очуха или маћеху, усвојиоца или храниоца. Исто тако сматраће се да су се очух и маћеха, усвојилац или хранилац за то време старали о погинулом, умрлом или несталом.

Члан 9

Ратни војни инвалиди и чланови породица (члан 5 тач. 2 и 3) имају под условима прописаним овим законом право на:

- 1) инвалидске припадности;
- 2) здравствену заштиту;
- 3) рехабилитацију;
- 4) запослење и посебну заштиту у радном односу;
- 5) посебне погодности при стицању права из инвалидског и пензиског осигурања;
- 6) помоћ за опрему новорођеног детета;
- 7) бесплатну и повлашћену возњу и друге повластице;
- 8) накнаду и помоћ у случају смрти.

Ратни војни инвалид има одређена права по овом закону и за чланове своје породице.

Кад је признавање одређених инвалидских права по овом закону условљено неспособношћу за привређивање, та неспособност утврђује се по прописима које доноси Савезно извршно веће.

Члан 10

Права по овом закону која се стичу по основу ране, повреде или озледе, као и права породица умрлих ратних војних инвалида, не застаревају.

Члан 11

Финансиска средства за остваривање инвалидских црва обезбеђују се у савезном буџету.

ГЛАВА II ИНВАЛИДСКА ПРАВА

1. Инвалидске принадлежности

Члан 12

Инвалидске принадлежности јесу:

- 1) инвалиднина (лична и породична);
- 2) додатак за негу и помоћ другог лица;
- 3) инвалидски додатак;
- 4) додатак на децу.

а) Лична и породична инвалиднина

Члан 13

Право на личну инвалиднину и право на породичну инвалиднину припадају без обзира на имовно стање, као и без обзира на приходе од личног рада, социјалног осигурања или ма по ком другом основу.

Члан 14

Лична инвалиднина припада ратним војним инвалидима, према групи у коју су распоређени у смислу члана 3 овог закона, у висини одређеној по следећој скали:

Инвалидска група / Процент ратног инвалидитета / Месечни износ инвалиднине динара

I	100% и потребна стална помоћ другог лица	12.000
II	100%	12.000
III	90%	5.500
IV	80%	4.500
V	70%	3.500
VI	60%	2.500
VII	50%	2.000
VIII	40%	1.500
IX	30%	1.000
X	20%	600

Члан 15

Породична инвалиднина која припада члановима породице из члана 8 овог закона одређује се према броју чланова породице који на њу имају право и износи 1.200 динара месечно за једног члана породице, а повећава се за по 200 динара месечно за сваког даљег члана породице који је сауживалац инвалиднине.

Кад породичну инвалиднину уживају више чланова уже породице, или два члана породице из члана 8 став 1 тачка 2 овог закона, или дед и баба (члан 8 став 1 тачка 3), инвалиднина припада сауживаоцима на равне делове.

Члан 16

Чланови уже породице имају право на породичну инвалиднину, и то:

1) удова која је навршила 45 година живота на дан 8 јуна

1946 године, односно на дан смрти ратног војног инвалида који је умро после тог дана, као и удова која је навршила односно која наврши 45 година живота у року од 5 година рачунајући од 8 јуна 1946 године односно од дана смрти ратног војног инвалида који је умро после тог дана. Удови која у том року није навршила односно не наврши 45 година живота, припада инвалиднина ако је неспособна за привређивање или ако у том року постане неспособна за привређивање;

2) деца, усвојеници, пасторчад и храњеници до навршене 16 године живота, односно ако су на школовању до краја прописаног редовног школовања али најдаље до навршене 25 године живота, а ако су неспособни за привређивање за све време док та неспособност траје, под условом да је неспособност наступила пре навршене 16 односно 25 године живота.

Ако ужу породицу сачињава удова са једним или више лица из тачке 2 претходног става, удова има право на породичну инвалиднину као сауживалац са њима, без обзира на услове из тачке

1 претходног става, и то док и једно од те деце има право на инвалиднину. Удови којој је престало право на породичну инвалиднину због тога што је право на инвалиднину престало осталим сауживаоцима, успоставља се право на инвалиднину кад наврши 45 година живота односно кад постане неспособна за привређивање.

Члан 17

Родитељи и остала лица из члана 8 став 1 тачка 2 овог закона имају право на породичну инвалиднину само ако ниједан члан уже породице не прима породичну инвалиднину, и то жене ако су старије од 45 година, а мушкарци ако су старији од 50 година, или без обзира на године живота ако су неспособни за привређивање.

Очух или маћеха, усвојилац или хранилац, који испуњавају услове за признање права на породичну инвалиднину, имају прече право од родитеља који није извршавао родитељске дужности.

Члан 18

Дед и баба имају право на породичну инвалиднину ако ни чланови уже породице ни родитељи односно остала лица из члана 8 став 1 тачка 2 овог закона не примају породичну инвалиднину.

Ако породицу сачињавају дед и баба по оцу и дед и баба по мајци, првенствено право на породичну инвалиднину имају они који су се старали о подизању и васпитавању лица од кога изводе своје право, односно они које је то лице издржавало.

Члан 19

Ратном војном инвалиду који испуњава и услове за стицање права на породичну инвалиднину, припада породична инвалиднина ако ниједан други члан породице из члана 8 овог закона не прима породичну инвалиднину по истом лицу.

Члан 20

Уживаоцима породичне инвалиднине, као и ратним војним инвалидима уживаоцима породичне инвалиднине из члана 19 овог закона, који испуњавају услове за стицање права на породичну инвалиднину по два или више лица, припада породична инвалиднина у несмањеном износу по сваком од тих лица.

Члан 21

Родитељу уживаоцу породичне инвалиднине који је под околностима из чл. 1 и 2 овог закона изгубио једино дете, као и родитељу који је имао више деце, па је једно изгубио под тим околностима а осталу децу изгубио као грађанске жртве рата (фашистичког терора, ратних операција, бомбардовања и сл.), припада породична инвалиднина увећана за 50%, под условом да ниједно од те деце није оставило порода и да тај родитељ нема друге деце.

б) Додатак за негу и помоћ другог лица

Члан 22

Ратном војном инвалиду I групе припада поред инвалиднине и додатак за негу и помоћ другог лица у износу од 6.000 динара месечно.

Ратном војном инвалиду из претходног става који је смештен у здравственој или другој установи у којој му је обезбеђена нега и помоћ другог лица, не припада додатак из претходног става за време које проведе у тим установама дуже од месец дана, сем у случају кад сам сноси трошкове смештаја и опскрбе.

в) Инвалидски додатак

Члан 23

Право на инвалидски додатак имају уживаоци личне и породичне инвалиднине који су, с обзиром на способност за привређивање и на имовно стање и приходе уживаоца и одређених сродника, упућени да се искључиво или претежно издржавају од инвалидских припадности и који у том погледу испуњавају посебне услове предвиђене овим законом и на основу њега донетим прописима.

Висина инвалидског додатка зависи од имовног и породичног стања и прихода (став 1) и износи:

1) за ратне војне инвалиде од I до IV групе најмање 3.500, а највише 8.500 динара месечно;

2) за ратне војне инвалиде од V до X групе најмање 3.500, а највише 5.500 динара месечно;

3) за уживаоца породичне инвалиднине најмање 1.000, а највише 6.500 динара месечно.

Ближе услове за стицање права на инвалидски додатак у смислу става 1 овог члана, као и висину инвалидског додатка у границама одређеним у претходном ставу, утврђује Савезно извршно веће својим прописима.

Уживаоцима личне и породичне инвалиднине који стално живе у иностранству може се поред инвалиднине, уместо инвалидског додатка, доделити посебан инвалидски додатак под условима и у износу који одреди Савезно извршно веће својим прописима.

Члан 24

Сауживаоцима породичне инвалиднине, без обзира на њихов број, као и уживаоцима више инвалиднина по разним основима (чл. 19 и 20), припада један инвалидски додатак чија се висина одређује прописима донетим у смислу члана 23 став 2 овог закона.

Члан 25

Деца која имају једног родитеља не могу примати инвалидски додатак док им се исплаћује додатак на децу. Ова деца дримају један од тих додатака по сопственом избору.

Деца уживаоци породичне инвалиднине која су остала без оба родитеља, имају право на инвалидски додатак поред права на додатак на децу.

Члан 26

У циљу школовања и других видова оспособљавања за самосталан живот и рад деце погинулих, умрлих или несталих под околностима из чл. 1 и 2 овог закона, Савезно извршно веће може одредити својим прописима, изузетно од чл. 23 до 25 овог закона, за ту децу повољније услове за стицање права на инвалидски додатак и одређивање висине тог додатка.

г) Додатак на децу

Члан 27

Ратни војни инвалиди од I до VII групе, као и деца уживаоци породичне инвалиднине, имају право на додатак на децу у висини и под условима одређеним посебним прописима о додатку на децу радника и службеника.

д) Заједничка одредба за инвалидске припадности

Члан 28

Доспеле инвалидске припадности и остала новчана примања који су остали неисплаћени услед смрти уживаоца, могу се наслеђивати.

Члан 29

Инвалидске припадности не могу се опорезивати ни у ком виду.

Члан 30

Инвалиднина и инвалидски додатак могу бити предмет извршења ради обезбеђења или принудне наплате само за одређена потраживања, и то:

- 1) до половине за законско издржавање;
- 2) до једне трећине за потраживање државе, привредних организација, задруга и кредитних установа.

2. Здравствена заштита

Члан 31

Ратни војни инвалиди имају право на здравствену заштиту у случају обољења, без обзира да ли су у вези са ратним инвалидитетом, и за све време док им је та заштита потребна.

Здравствена заштита у смислу овог закона обухвата:

- 1) лекарски преглед и лечење у здравственим установама и у стану болесника;
- 2) давање лекова и других лековитих средстава и санитетског материјала потребног за лечење;
- 3) лекарску и другу стручну негу и помоћ пре, за време и после порођаја у здравственим установама и у стану породиље;
- 4) негу зуба (вађење, лечење и пломбирање зуба);
- 5) давање протеза и других ортопедских помоћних и санитарних справа;
- 6) зуботехничку помоћ и зубна протетичка средства;
- 7) лечење у природним леčiliштима са потпуном опсрбом.

Члан 32

Уживаоци породичне инвалиднине имају право на здравствену заштиту из члана 31 став 2 тач. 1 до 4 овог закона, и то:

- 1) ако поред инвалиднине примају и инвалидски додатак или додатак на децу;
- 2) ако су чланови породица погинулих народних хероја;
- 3) ако уживају инвалиднину по два или више лица;
- 4) ако као родитељи примају повећану инвалиднину (члан 21).

Деца која имају право на здравствену заштиту у смислу претходног става, имају право и на протезе и друга ортопедска помагала и санитарне справе.

Члан 33

Право на здравствену заштиту из члана 31 став 2 тач. 1 до 4 овог закона имају ратни војни инвалиди од I до VII групе и за чланове уже породице, и то под условима које одређује Савезно извршно веће својим прописима.

Члан 34

Лица која имају право на здравствену заштиту по овом закону и по прописима о социјалном осигурању, могу ово право користити само по једном основу, и то по сопственом избору.

Члан 35

Уживаоцу инвалидског додатка који се налази на лечењу у стационарној здравственој установи ако има на издржавању чланове породице из члана 8 овог закона који нису са њим сауживаоци инвалидског додатка, исплаћује се за време лечења у таквој установи дуже од месец дана 50% од инвалидског додатка, а ако нема на издржавању таквих чланова породице, не припада му инвалидски додатак за то време.

Ако у случају из претходног става уживаоцу припада инвалидски додатак заједно са другим лицима, осталим сауживаоцима инвалидског додатка (члан 24) исплаћује се тај додатак у несмањеном износу.

Члан 36

Савезно извршно веће донеће ближе прописе о коришћењу права на здравствену заштиту по овом закону.

3. Рехабилитација

Члан 37

Ратни војни инвалиди имају право на медицинску и професионалну рехабилитацију у циљу оспособљавања за вршење ранијег или другог одговарајућег занимања, ако према општем образовању, годинама живота, здравственом стању или другим околностима имају услова за успешну рехабилитацију.

Рехабилитација ратних војних инвалида спроводи се на начин, под условима и на местима који су предвиђени за рехабилитацију инвалида рада по прописима о социјалном осигурању.

Члан 38

Ратним војним инвалидима који су од надлежног органа упућена на рехабилитацију, а којима је с обзиром на њихово имовно и породично стање место у коме се врши рехабилитација и друге околности, потребна у том циљу посебно материјална помоћ, исплаћиваће се за то време одговарајуће материјално обезбеђење у висини и под условима које одређује Савезно извршно веће својим прописима.

Члан 39

Право на рехабилитацију у смислу члана 37 овог закона имају и деца погинулих, умрлих или несталих под околностима из члана 2 став 1 тачка 1 овог закона која су постала неспособна за рад до навршене 16 године живота или доцније за време редовног школовања, али најдоцније до навршене 25 године живота, ако постоје услови да се та деца рехабилитацијом оспособе за самосталан живот и рад.

4. Право на запослење и посебну заштиту у радном односу

Члан 40

Запошљавање ратних војних инвалида рехабилитованих у смислу члана 37 овог закона, као и других ратних војних инвалида који траже запослење, спроводи се према посебним прописима које доноси Савезно извршно веће.

Ратни војни инвалиди стоје под посебном заштитом у погледу престанка радног односа, сходно прописима који важе за запослене инвалиде рада.

5. Право на посебне погодности при стицању права из инвалидског и пензиског осигурања

Члан 41

Ратни војни инвалиди од I до VI групе осигураници социјалног осигурања, као и породице радника и службеника погинулих, умрлих или несталих под околностима из члана 2 став 1 тачка 1 и став 2 овог закона, уживају посебне погодности у стицању права из инвалидског и пензиског осигурања у погледу прописаних услова дужине радног стажа и одређених година живота.

Права на посебне погодности у смислу претходног става утврђују се прописима о инвалидском и пензиском осигурању.

6. Право на помоћ за опрему новорођеног детета

Члан 42

Женама ратним војним инвалидима од I до VII групе припада право на помоћ за опрему новорођеног детета у висини и под условима предвиђеним у прописима о социјалном осигурању.

Право на помоћ за опрему новорођеног детета има и ратни војни инвалид од I до VII групе у случају порођаја своје жене.

7. Право на бесплатну и повлашћену возњу и друге повластице

Члан 43

Ратни војни инвалиди и остали уживаоци инвалидских права имају право на бесплатну возњу на железницама, аутобусима и поморским или речним бродовима у домаћем јавном саобраћају кад путују у циљу стицања права по овом закону (на лекарски комисијски преглед у циљу утврђивања ратног инвалидитета односно неспособности за привређивање), као и кад су у циљу лечења, лекарског прегледа, снабдевања протезама, рехабилитације или коришћења других инвалидских права упућени односно позвани од стране надлежних органа.

Ратни војни инвалиди и уживаоци породичне инвалиднине, кад путују по приватном послу, имају право на повлашћену возњу по сниженој тарифи у случајевима и под условима предвиђеним посебним прописима.

Члан 44

Пратилац ратног војног инвалида I групе има право на бесплатну возњу у свим случајевима кад инвалид путује бесплатно или уз повлашћену возњу.

Право на бесплатну возњу имају и пратиоци ратних војних инвалида од II до X групе, као и пратиоци осталих уживалаца инвалидских права кад путују бесплатно у смислу члана 43 став 1 овог закона, ако је по оцени надлежног лекара јавне здравствене службе односно по оцени лекарске комисије или здравствене установе потребан пратилац за време путовања.

За децу до навршене 14 године сматра се да је у сваком случају потребан пратилац за време путовања у смислу члана 43 став 1 овог закона.

Члан 45

Ближе прописе о коришћењу права на бесплатну и повлашћену возњу доноси Савезно извршног веће или орган који оно овласти.

Члан 46

Кад стицање или одређивање било ког права према посебним прописима зависи од прихода, инвалиднина која припада по овом закону не узима се као приход при одлучивању о односном праву.

Члан 47

Ратни војни инвалиди, деца уживаоци породичне инвалиднине, као и деца уживалаца личне инвалиднине до навршене 25 године живота, не плаћају таксе

у вези са школовањем и полагањем испита у свим школама, на факултетима и академијама.

Члан 48

Ратни војни инвалиди од I до IV групе не плаћају таксе за регистрацију и коришћење моторних и других возила која им служе искључиво за њихов лични превоз.

За пошилке протеза и осталих ортопедских помагала не плаћа се поштарина ни трошкови превоза железницом и бродовима.

8. Накнада и помоћ у случају смрти

Члан 49

у случају смрти ратног војног инвалида од I до IV групе, као и у случају смрти ратног војног инвалида од V до X групе који је примао инвалидски додатак, породици односно члану породице који је извршио сахрану умрлог припада накнада на име трошкова сахране.

Ако сахрану није извршила породица умрлог, накнада на име трошкова сахране припада установи односно лицу које је сахрану извршило.

Накнада трошкова сахране исплаћује се у висини накнаде која се по прописима о социјалном осигурању исплаћује у случају смрти осигураника.

Ако за исти случај припада накнада трошкова сахране и по прописима о социјалном осигурању, породица односно установа или друго лице може ово право остварити само по једном основу.

Члан 50

Члановима породице (члан 8) умрлог ратног војног инвалида, са којима је он живео у заједничком домаћинству, припада посмртна помоћ у износу његове двомесечне инвалиднине.

9. Почетак, трајање и престанак инвалидских права

Члан 51

Инвалиднина и додатак за негу и помоћ другог лица припадају од дана цспуњења услова за признање тих права, ако је захтев поднет у року од три месеца од дана испуњења услова. Ако је захтев поднет по истеку овог рока, ова права припадају од првог дана наредног месеца по подношењу захтева.

Право на инвалидски додатак припада од првог дана наредног месеца по подношењу захтева за инвалидски додатак.

Право на додатак на децу припада од дана одређеног прописима о додатку на децу.

Остала инвалидска права могу се користити само у случајевима насталим по доношењу решења о признању права на инвалиднину.

Члан 52

Инвалидска права призната по овом закону трају док постоје услови законом, прописани за стицање и уживање тих права.

Члан 53

Страни држављанин који не борави на територији Југославије има право, под условима из члана 6 став 1 овог закона, ка инвалиднину, додатак на негу и помоћ другог лица и посебан инвалидски додатак предвиђен у члану 23 став 4 овог закона.

Члан 54

Право на породичну инвалиднину и остала инвалидска права губе удова и деца ступањем у брак.

Право на породичну инвалиднину и остала инвалидска права губи удова која је напустила децу са којом ужива породичну инвалиднину и запустила њихово издржавање, подизање и васпитавање. Ова права успостављају се кад престану околности које су проузроковале губитак права.

Члан 55

Ратни војни инвалиди и остала лица која уживају инвалидска права по овом закону губе инвалидска права трајно:

- 1) ако су осуђена на казну смрти;
- 2) ако су осуђена за дела и на казну који су предвиђени у члану 7 став 1 тач. 3 и 4 овог закона;
- 3) ако им је решењем одузето југословенско држављанство.

Инвалидска права не могу остваривати ни чланови породице ратног војног инвалида који је изгубио инвалидска права по одредбама претходног става.

Члан 56

Ако је ратни војни инвалид или друго лице које ужива право на инвалидски додатак осуђен судском пресудом на казну

затвора до 6 месеци, исплаћује се за време док се налази на издржавању казне преко месец дана 50% од инвалидског додатка ако има на издржавању чланове породице из члана 8 овог закона, а ако нема на издржавању таквих чланова породице, не припада му инвалидски додатак за то време. Ако у оваквом случају уживаоцу припада инвалидски додатак заједно са другим лицима, осталим сауживаоцима инвалидског додатка исплаћује се тај додатак у несмањеном износу.

Ако је ратни војни инвалид или друго лице које ужива инвалидска права по овом закону, осуђено судском пресудом на казну затвора дужу од шест месеци или казну строгог затвора, не припадају му инвалидска права за време док се налази на издржавању казне.

Орган надлежан за решавање о инвалидским правима из члана 59 став 2 овог закона може одредити да се члановима породице ратног војног инвалида од I до VII групе који се налази на издржавању казне затвора или строгог затвора исплаћује за то време износ у висини инвалидских припадности на које би они имали право у случају његове смрти, али највише до износа његових инвалидских припадности, ако такав ратни војни инвалид није осуђен због кривичног дела против народа и државе или кривичног дела из користољубља којим је нанета штета општеном имовини.

Ако се ратни инвалид или друго лице које ужива инвалидска права по овом закону налази у истражном затвору, породици коју уживалац издржава исплаћује се половина његове инвалиднине и инвалидског додатка. Задржана половина

инвалидских припадности исплаћује се уживаоцу накнадно ако кривични поступак буде правоснажном одлуком обустављен или ако уживалац буде правоснажном пресудом ослобођен оптужбе односно ако оптужба против њега буде одбијена, али не због ненадлежности суда.

Члан 57

Инвалидска права призната по овом закону не могу се пренети на друго лице. Примања по овом закону, сем инвалиднине и инвалидског додатка, не могу бити предмет извршења.

ГЛАВА III
ОСТВАРИВАЊЕ ИНВАЛИДСКИХ ПРАВА

Члан 58

Послове у вези са остваривањем инвалидских права по овом закону врше у оквиру надлежности одређених законом и другим прописима савезни, републички (покрајински, обласни), срески и општински органи управе надлежни за послове социјалне заштите.

Члан 59

Орган управе народног одбора општине надлежан за послове социјалне заштите решава у првом степену:

- 1) о праву на коришћење здравствене заштите, осим права на лечење у природним леčiliштима и права на ортопедска помагала;
- 2) о праву на коришћење бесплатне и повлашћене возње и других повластица;
- 3) о праву на накнаду и помоћ у случају смрти;
- 4) о праву на помоћ за опрему новорођеног детета.

О свим осталим инвалидским правима по овом закону решава у првом степену орган управе народног одбора среза надлежан за послове социјалне заштите.

Члан 60

Послове у вези са остваривањем инвалидских права који се обављају ван управног поступка, врше органи управе народног одбора среза надлежни за послове социјалне заштите, ако посебним савезним прописом поједини такви послови нису стављени у надлежност неког другог органа из члана 58 овог закона.

Члан 61

У поступку за остваривање инвалидских права примењују се одредбе Закона о општем управном поступку, ако овим законом није друкчије прописано.

Члан 62

у вршењу послова у вези са остваривањем инвалидских права надлежни органи користе помоћ и сарадњу Савеза ратних војних инвалида Југославије.

Члан 63

Утврђивање ратног инвалидитета у поступку за признање инвалидских права врши се по прибављеном налазу и мишљењу лекарских комисија одређених по овом закону.

Кад је за доношење решења о инвалидским правима потребно утврдити неспособност за привређивање, решење се доноси по прибављеном налазу и мишљењу лекарских комисија из претходног става.

Изузетно од претходних ставова, кад се решава о праву на рехабилитацију (чл. 37 и 39), решење се доноси по прибављеном мишљењу комисија које по прописима о инвалидском осигурању дају мишљења о рехабилитацији инвалида рада.

Члан 64

Лекарска комисија која у смислу члана 63 ст. 1 и 2 овог закона даје налаз и мишљење органима који решавају о инвалидским правима у првом степену, састоји се од три члана, и то: два лекара, од којих је један специјалист за хирургију, и претставника Савеза ратних војних инвалида Југославије.

Седиште лекарских комисија из претходног става и подручја на којима оне врше своју делатност одређује и чланове комисије именује савет за социјалну заштиту народне републике (покрајине, области).

Члан 65

Лекарска комисија која даје налаз и мишљење органима који решавају о инвалидским правима у другом степену састоји се од пет чланова, и то: од четири лекара — специјалиста и од претставника Савеза ратних војних инвалида Југославије. Чланове ове комисије именује савез за социјалну заштиту народне републике (покрајине, области).

Савет за социјалну заштиту народне републике може, према потреби, образовати две или више комисија из претходног

става, у ком случају ће свакој од њих одредити делокруг и подручја на коме врше своју надлежност.

Члан 66

Лекарске комисије из претходних чланова дају своје мишљење о проценту ратног инвалидитета и о неспособности за привређивање сагласно прописима које доноси Савезно извршно веће на основу члана 3 став 3 и члана 9 став 3 овог закона.

Члан 67

Решење донето у првом степену којим се признају инвалидска права по основу болести у случајевима наведеним у члану 4 и члану 81 ст. 2 и 3 овог закона подлеже ревизији.

Ревизију врши републички (покрајински, обласни) орган управе надлежан за послове социјалне заштите. Ако је против решења донетог у првом степену изјављена жалба, ревизија се врши приликом решавања о жалби.

Орган који је донео решење из става 1 овог члана дужан је по истеку рока за жалбу доставити такво решење органу надлежном за ревизију заједно са списима предмета. Ако је против решења изјављена жалба, списима се прикључује и жалба.

Члан 68

У вршењу ревизије републички (покрајински, обласни) орган управе надлежан за послове социјалне заштите разматра ствар и, по прибављеном мишљењу лекарске комисије из члана 65 овог закона, даје сагласност на решење или га укида.

Решење се може у вршењу ревизије укинути ако је њиме повређен закон у корист странке.

Члан 69

Решење донето у првом степену којим се признају инвалидска права у случајевима наведеним у члану 67 овог закона против кога није изјављена жалба коначно је кад је у вршењу ревизије на њега дата сагласност.

Ако републички (покрајински, обласни) орган управе надлежан за послове социјалне заштите у року од 60 дана у извршењу ревизије не укине решење против кога није поднета жалба, сматра се да је дао сагласност.

Члан 70

Кад републички (покрајински, обласни) орган управе у шењу ревизије укине решење, орган управе чије је решење укинато дужан је по службеној дужности поново спровести поступак и донети ново решење, узимајући за основ накнадно прибављено мишљење лекарске комисије из члана 65 став 1 овог закона и поступајући у свему према разлозима наведеним у образложењу решења о укидању.

у погледу новог решења из претходног става важе сходно Све одредбе које се односе на решења донета у поступку покренутом на захтев странке.

Члан 71

Ако после доношења коначног решења о инвалидским правима код ратног војног инвалида наступе промене које мењају раније утврђени проценат ратног инвалидитета, о инвалидским правима у вези са насталом променом решава се у поступку који се покреће по захтеву странке или по службеној дужности.

Захтев за ново одређивање инвалидских права у смислу претходног става, узима се у поступак ако странка учини вероватним да је наступила промена од утицаја на њена инвалидска права.

По захтевима из става 1 овог члана решава орган надлежан за решавање о инвалидским правима у првом степену.

Члан 72

Поступак у инвалидским стварима окончан решењем против кога нема редовног правног средства у управном поступку може се обновити и по истеку рокова предвиђених за обнову поступка у Закону о општем управном поступку.

Кад се у обновљеном поступку раније решење замењује новим, правне последице таквог решења дејствују од дана поднетог захтева за обнову, кад је поступак за обнову покренут поводом захтева странке, а од дана доношења новог решења кад је поступак за обнову покренут по службеној дужности.

Члан 73

Решења којима се признају инвалидске припадности или друга новчана примања извршују се по службеној дужности.

Решења о инвалидским правима из претходног става извршује орган управе народног одбора среза надлежан за послове социјалне заштите.

Решења о поступку за остваривање инвалидских права донета у првом степену, извршна су и пре њихове правоснажности.

Секретаријат за социјалну заштиту Савезног извршног већа доноси ближе прописе о начину исплате инвалидских принадлежности или других новчаних примања.

Члан 74

Трошкове у вези са спровођењем поступка за остваривање инвалидских права, сем трошкова саме странке, сноси орган који води поступак.

Странка на чији је захтев покренут поступак, сноси сама своје трошкове у вези са поступком.

Члан 75

У поступку за остваривање инвалидских права не плаћа се такса за поднеске и друге прилоге, као ни за решења и друге акте и радње у поступку.

ГЛАВА IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76

Инвалидска права по овом закону признају се и:

1) лицу које је задобило рану, повреду, озледу или болест вршећи дужност за циљеве безбедности и народне одбране, или поводом вршења ове дужности, од 15 маја 1945 до 31 децембра 1947 године, па је због тога код њега наступило оштећење организма за најмање 20%;

2) породици, родитељима односно деду и баби лица које је погинуло или умрло од ране, повреде, озледе или болести задобивене под околностима наведеним у предњој тачки, односно које умре као инвалид од I до VII групе закључно.

Захтеви за признање инвалидских права по основу болести задобивене под околностима из тачке 1 претходног става и захтеви за признање инвалидских права из тачке 2 претходног става, поднети после 31 децембра 1952 године, неће се узимати у поступак.

Изузетно од одредбе претходног става, Секретаријат за социјалну заштиту Савезног извршног већа може одобрити да се узме у поступак захтев за признање инвалидског права из става 1 овог члана поднет после 31 децембра 1952 године, ако Нађе да се ради о нарочито оправданом случају.

Члан 77

Инвалидска права по овом закону имају и исељеници повратници југословенски држављани, који су признати за ратне војне инвалиде савезничких земаља из Првог светског рата и Другог светског рата.

Инвалиди из претходног става не могу примати инвалидске принадлежности по основу права из претходног става док примају инвалидске принадлежности од неке стране земље.

Члан 78

Инвалидска права по овом закону имају и страни држављани који су постали ратни војни инвалиди у саставу бивше српске или бивше црногорске војске.

Члан 79

Инвалидска права по овом закону имају и лица која су по Уговору о миру са Италијом постала југословенски држављани, и то:

1) којима је одлукама италијанских државних органа признато својство ратног војног инвалида због оштећења организма у рату 1914-1918 године;

2) која по одлукама италијанских државних органа изводе своја инвалидска права од напред наведених умрлих ратних војних инвалида, или од лица која су на војној дужности у рату 1914—1918 године погинула или нестала.

Члан 80

Захтеви за признање инвалидских права по основу болести задобивене под околностима из члана 2 став 1 тачка 2 овог закона поднети после 8 децембра 1946 године, неће се узимати у поступак.

Члан 81

Захтеви за признање инвалидских права по основу болести задобивене под околностима из члана 2 став 1 тач. 1 и 3 овог закона поднети после 31 децембра 1952 године, неће се узимати у поступак.

Изузетно од одредбе претходног става, Секретаријат за социјалну заштиту Савезног извршног већа, ако нађе да се ради о нарочито оправданом случају, може одобрити да се узме у поступак захтев за признање инвалидских права по основу болести задобивене под околностима из члана 2 став 1 тачка 1 овог закона поднет после 31 децембра 1952 године, ако је подносилац захтева вршио војну дужност, или друге дужности за војне циљеве, или за циљеве државне безбедности, најмање годину и по дана.

Инвалидска права по основу болести задобивене под околностима из члана 2 став 1 тач. 1 и 3 овог закона по захтевима поднетим после 30 јуна 1950 године, као и по захтевима за које је у смислу претходног става дато одобрење за изузетно узимање у поступак, признаће се само у случајевима кад су уз захтев поднети или накнадно прибављени писмени докази о постојању болести које потичу из времена рата или најдаље за две године по престанку непријатељстава.

Члан 82

Одредбе чл. 80 и 81 овог закона важе и за поступак по захтевима за признање инвалидских права по основу контузије која није оставила видних трагова.

Члан 83

Захтеви за признање инвалидских права члановима породица лица погинулих, умрлих или несталих под околностима из чл. 1 и 2 овог закона поднети после 31 децембра 1952 године, неће се узимати у поступак.

Изузетно од одредбе претходног става, Секретаријат за социјалну заштиту Савезног извршног већа може одобрити да се узме у поступак захтев за признање инвалидских права из претходног става поднет после 31 децембра 1952 године, ако нађе да се ради о нарочито оправданом случају.

Члан 84

Лицима која по досадашњим прописима нису имала право на инвалиднину или су га имала па им је престало, а која то право имају по одредбама овог закона,

припадају инвалидска права од дана ступања на снагу овог закона ако захтев поднесу у року од три месеца рачунајући од тога дана, а ако захтев поднесу по истеку тог рока, инвалидска права припадају им од првог дана наредног месеца после подношења захтева.

Захтеви за признање права на породичну инвалиднину у случајевима из претходног става узимаће се у поступак и без посебног одобрења из члана 83 овог закона, ако буду поднети у року од две године од ступања на снагу овог закона.

Члан 85

Уживаоцима породичне инвалиднине деци којој даном ступања на снагу овог закона престају инвалидска права, исплаћиваће се инвалидске припадности још за три месеца по ступању на снагу овог закона.

Уживаоцима породичне инвалиднине родитељима који на дан ступања на снагу овог закона нису живели у истом домаћинству са удовом погинулог, умрлог или несталог лица исплаћиваће се инвалидске припадности још за годину дана, рачунајући од дана кад удови која по досадашњим прописима није имала право на породичну инвалиднину, буде то право признато по одредбама овог закона.

Уживаоци породичне инвалиднине из претходног става могу докле примају инвалидске припадности користити и остала инвалидска права.

Члан 86

Даном ступања на снагу овог закона укидају се и престају са радом:

- 1) инвалидске комисије које су по досадашњим прописима биле надлежне за решавање у првом степену о инвалидским правима;
- 2) комисије за инвалидске додатке које су по досадашњим прописима биле надлежне за решавање о инвалидском додатку и о додатку на децу.

Послове инвалидских комисија (став 1 тачка 1) и послове комисија за инвалидске додатке (став 1 тачка 2) преузимају органи управе народног одбора среза надлежни за послове социјалне заштите.

Члан 87

Још шест месеци по ступању на снагу овог закона Врховна инвалидска комисија решаваће:

- 1) по жалбама изјављеним против решења донетих у првом степену од стране инвалидских комисија (члан 86 став 1 тачка 1);
- 2) по захтевима за обнову односно ревизију поступка окончаног решењем Врховне инвалидске комисије.

Истеком рока из претходног става Врховна инвалидска комисија укида се и престаје са радом, а предмете по којима поступак код ње није окончан преузеће у поступак као другостепени орган републички (покрајински, обласни) орган управе надлежан за решавање о инвалидским стварима у другом степену по овом закону.

Члан 88

Ступањем на снагу овог закона престају да важе:

- 1) чл. 1-7, чл. 9-14, члан 156, чл. 17 и 18, чл. 20-22а, чл. 24-26, члан 28 и чл. 31-40 Уредбе о инвалидским припадностима (“Службени лист ФНРЈ”, бр. 33/52, 36/54 и 53/56);

2) члан 14 Уредбе о изменама и допунама Уредбе о инвалидским припадностима (“Службени лист ФНРЈ”, бр. 53/56);

3) Уредба о признању инвалидских права лицима онеспособљеним при вршењу дужности за циљеве државне безбедности и народне одбране (“Службени лист ФНРЈ”, бр. 40/50);

4) одредбе осталих прописа донетих на основу Закона о ратним војним инвалидима, уколико су у супротности са одредбама овог закона;

5) одредбе осталих прописа које су у супротности са одредбама овог закона.

Члан 89

Овај закон ступа на снагу по истеку тридесет дана од дана објављивања у “Службеном листу ФНРЈ”.

Напомена: наведени текст закона представља пречишћени текст Закона о изменама и допунама закона о ратним војним инвалидима, из 1950. год, објављеног у „Службеном листу ФНРЈ”, бр. 14/50, који у себи садржи основни текст Закона о ратним војним инвалидима из 1946. год. („Службени лист ФНРЈ”, бр. 44/46) и његове касније измене и допуне („Службени лист ФНРЈ”, бр. 106/47 и 14/50)